

บ้าน
ของเรา

เมือง
อุดร
ของเรา

เรื่อง : ระพีพรรณ พัฒนาเวช
ภาพ : วิชรี ศรีรัมย์อยู่

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น
โดย

ชื่อ บ้านของเรา เมืองอุดรของเรา
เรื่อง ระพีพรรณ พัฒนาเวช
ภาพ วชิรี คร้ามอยู่
โครงการ สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น
เลขมาตรฐานประจำหนังสือ
978-616-235-327-7

บรรณาธิการอำนวยการ
อธิปัตย์ บำรุง
ทัศนีย์ วงศ์พิเศษกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการอำนวยการ
วราพร ตยานุกรณ์
วิภาคัย นิยมมาภา
อิสระ โพธิจันทร์
ฉัตรภรณ์ กงสิน
ปาไลดา เรือนวงศ์
ทัศนีย์ ประกอบพร
ปรัชญาพร พัฒนาผล

บรรณาธิการดำเนินงาน
ระพีพรรณ พัฒนาเวช

ขอขอบคุณ
อิทธิพันธ์ ตรีวัฒนสุวรรณ
วราพร ศิริประเสริฐ

ออกแบบปกและรูปเล่ม
วชิรี คร้ามอยู่

พิมพ์ครั้งแรก ๒๕๖๒
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ © ระพีพรรณ พัฒนาเวช
และสำนักงานอุทยานการเรียนรู้
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

เจ้าของโครงการ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอร.)
สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

ส่วนบริการ
ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๘ Dazzle Zone
ถนนราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๐๐
โทรสาร ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๓๒

ส่วนสำนักงาน
๙๙๙/๙ อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๑๗
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๓-๕
โทรสาร ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๖
www.tkpark.or.th

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิจิตรการพิมพ์

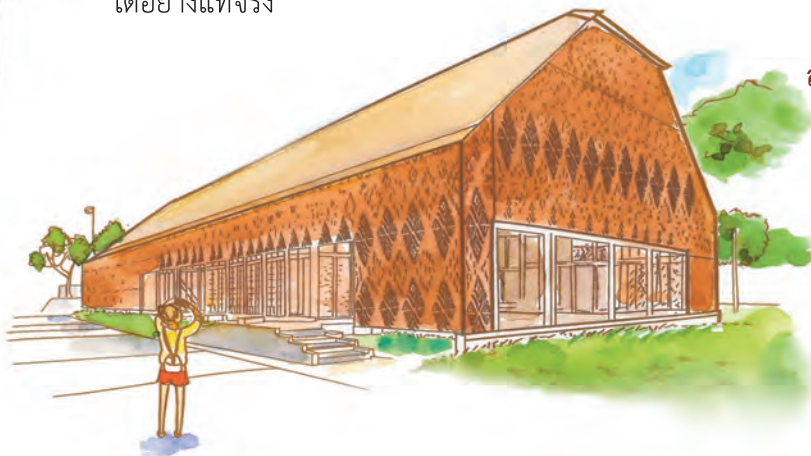
คำนำ

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้มีภารกิจสำคัญต่อสังคมประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เยาวชน และประชาชน ในรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆ เพื่อขยายผลการดำเนินงานดังกล่าว

การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น ให้มีรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและดึงดูดความสนใจ เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสำนักงานอุทยานการเรียนรู้เห็นว่ามีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนสนใจการอ่านและใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนำเสนอเรื่องราวภูมิปัญญาสาระท้องถิ่นใกล้ตัวที่สอดคล้องกับวัย การดำรงชีวิตพร้อมกับสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นเนื้อหาของสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนตามช่วงวัย ตั้งแต่ ๗-๑๒ ปี

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีชุดนี้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกันสร้างสรรค์กับนักวิชาการและนักเขียนในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปในจังหวัดอุดรธานี ได้รับความรู้และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและท้องถิ่นตน รวมทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับในวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตามบริบทพื้นที่ และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ มุ่งหวังว่าหนังสือชุดนี้จะเป็นสื่อการเรียนรู้อีกชุดหนึ่งที่จะส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงเป็นหนังสือที่ผู้อ่านอ่านอย่างมีความสุข สนุกในการอ่าน และก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นตนเองได้อย่างแท้จริง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

บ้าน
ของเรา

เมือง
อุดร
ของเรา

ก่อนมีเมืองอุดร

พ.ศ. ๒๔๑๑
ชาวฮ่อก่อความวุ่นวายขึ้น
ที่มณฑลลาวพวน

พ.ศ. ๒๔๒๓

ฝรั่งเศสเข้ายึดและ
ครอบครองเวียงจันทน์
ประเทศลาว

พ.ศ. ๒๔๓๖ (รศ. ๑๑๒)

สยามยอมเสียดินแดนส่วนน้อยเพื่อรักษาประเทศ
และยอมย้ายฐานทัพจากมณฑลลาวพวน
ถอยร่นห่างจากแม่น้ำโขงระยะ ๒๕ กิโลเมตร
ตามสนธิสัญญาระหว่างสยาม-ฝรั่งเศส

พ.ศ. ๒๔๔๒

มณฑลลาวพวน
เปลี่ยนชื่อเป็นมณฑลฝ่ายเหนือ

พ.ศ. ๒๔๒๘

อังกฤษเข้ายึดพม่า ในขณะที่นั้นถือเป็นยุคล่าอาณานิคมของชาติตะวันตก กรมหลวงประจักษ์ฯ ยกทัพเพื่อปราบฮ่อ โดยตั้งค่ายที่มณฑลลาวพวน เมืองหนองคาย

พ.ศ. ๒๔๔๓

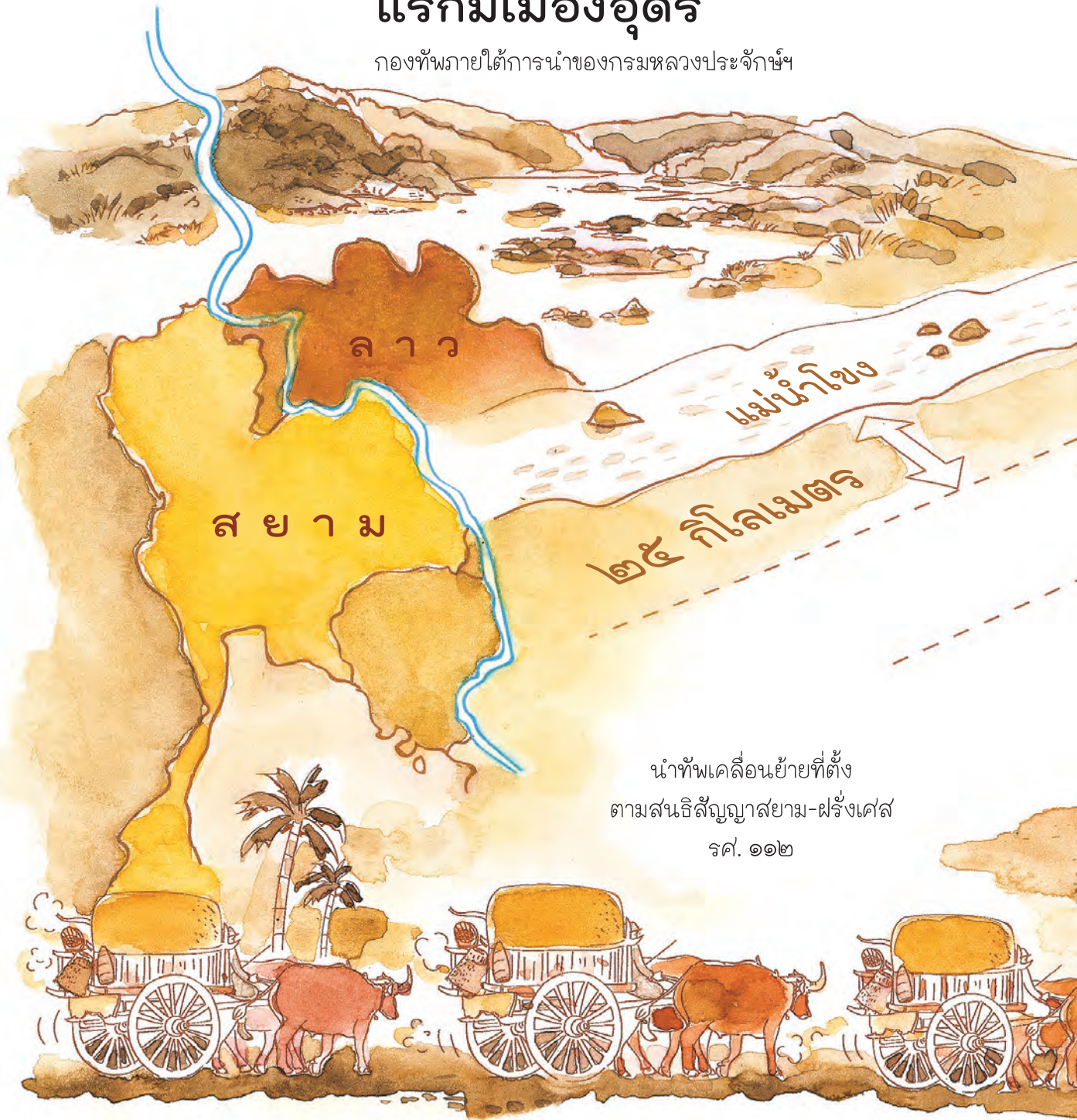
เปลี่ยนชื่อเป็นมณฑลอุดร

พลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม เป็นแม่ทัพในขณะนั้น จึงนำกองทัพเคลื่อนย้ายมายังบ้านเดื่อหมากแข้ง ซึ่งเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมแก่การตั้งเมือง

ข้อมูลอ้างอิง : พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี

แรกมีเมืองอุดร

กองทัพภายใต้การนำของกรมหลวงประจักษ์ฯ

นำทัพเคลื่อนย้ายที่ตั้ง
ตามสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส
รศ. ๑๑๒

พื้นที่บริเวณแม่น้ำชว่ยซึ่งเป็นพื้นที่สูงๆ ต่ำๆ
ไม่เหมาะแก่การสร้างเมือง

๓๐ กิโลเมตร

กรมหลวงประจักษ์ฯ ทรงนำทัพถอยลงทางใต้
อีกประมาณ ๓๐ กิโลเมตร เพื่อหาชัยภูมิที่เหมาะสม
แก่การตั้งเมือง ณ วัดโนนหมากแข้ง* ซึ่งมีชัยภูมิที่ดี
จึงพักกองทัพเกวียนที่ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่ใกล้วัด

ห่างออกไปเป็นหนองนาเกลือ
หรือหนองประจักษ์ในปัจจุบัน
ทั้งยังมีลำห้วยไหลสะอาด
คือ ห้วยหมากแข้ง

กรมหลวงประจักษ์ฯ ทรงเลือก
ทำเลบ้านเดื่อหมากแข้งแห่งนี้
สร้างเมืองเป็น มลฑลอุดร
ในปี พ.ศ. ๒๔๕๐

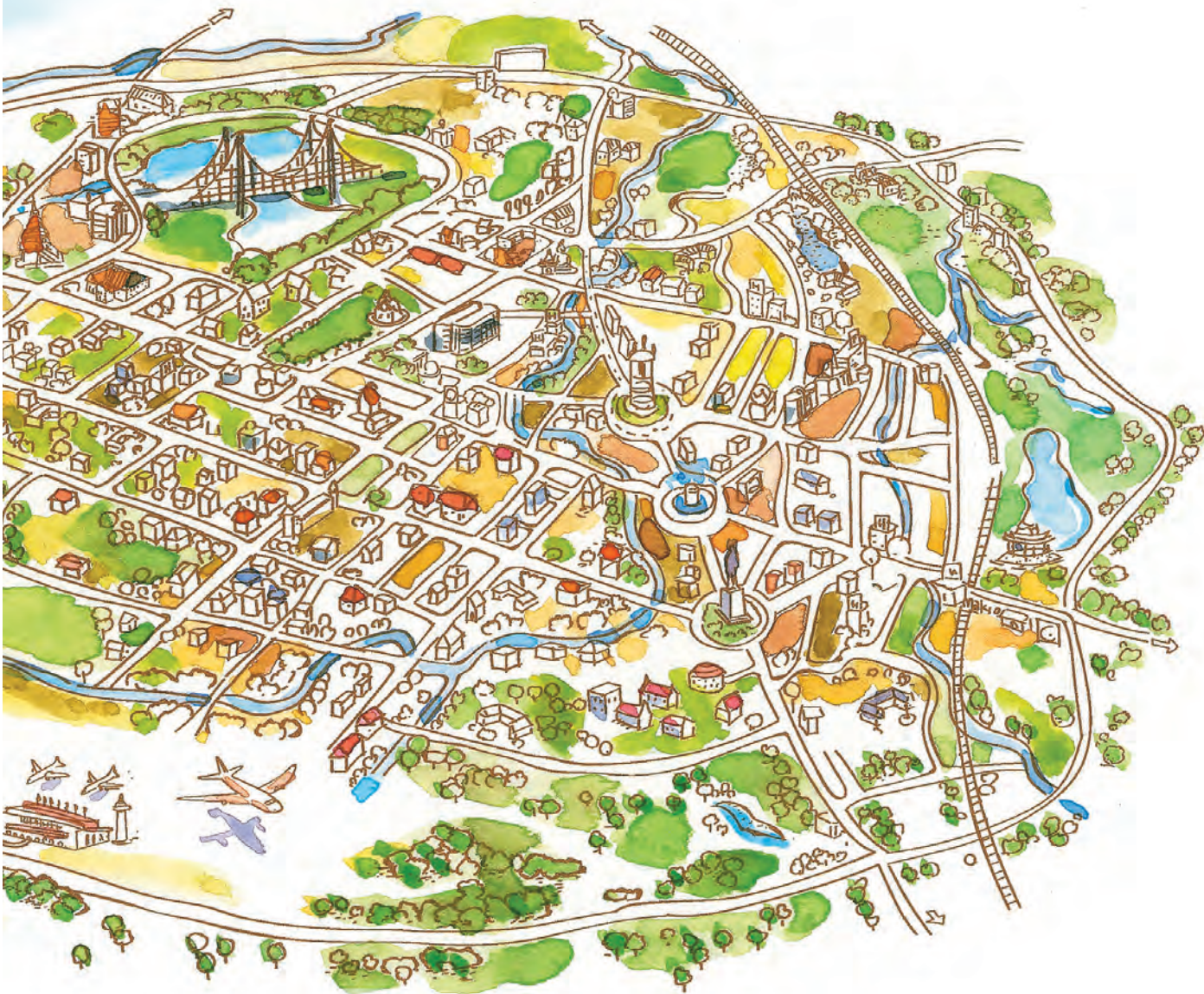
* ปัจจุบันคือ วัดมณีมาวาส

เมืองอุดรในวันนี้

เวลากว่า ๑๐๐ ปีที่เมืองอุดรได้พัฒนา
จนเจริญก้าวหน้าเป็นเมืองใหญ่
การคมนาคมสะดวกสบาย

ผังเมืองอุดรได้รับการออกแบบอย่างดี
ทำให้ถนนทุกสายเชื่อมต่อกัน
อย่างง่ายดาย

เมืองอุดรน่าอยู่

สวนสาธารณะหนองประจักษ์

ปัจจุบันเมืองอุดรเป็นเมืองน่าอยู่และอยู่สบาย
เมืองอุดรมีพื้นที่สีเขียวมากมาย
ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

ส่วนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติมหาราชินี
วังมัจฉาหนองบัว

ส่วนสาธารณะหนองสิม

เมืองอุดรแหล่งเรียนรู้

พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี

พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานีตั้งอยู่ที่อาคารราชินุทิศอันสง่างาม
เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิตและเป็นแหล่งเรียนรู้ทันสมัย
สำหรับคนทุกเพศทุกวัย

เมืองอุดรมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
เพื่อเด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้
เริ่มตั้งแต่การกำเนิดแผ่นดินอีสาน
แหล่งอารยธรรมอันรุ่งเรือง การสร้างบ้านแปงเมือง
และการพัฒนาสู่เมืองใหญ่ที่มีศักยภาพ

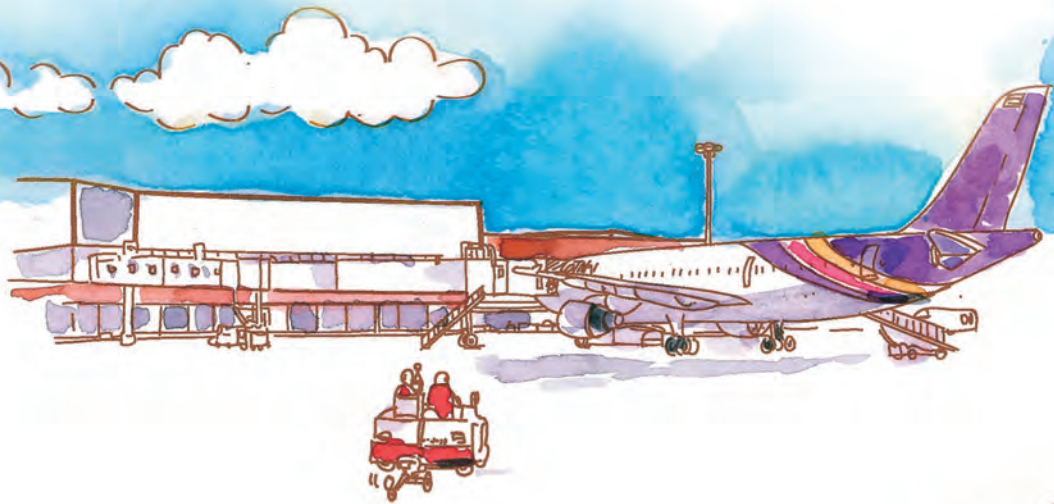

ห้องฟ้าจำลอง

เมืองอุดรแหล่งเรียนรู้

จากพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต สู่แหล่งเรียนรู้เรื่องราว
ที่ไกลออกไปนอกโลก และมีแหล่งค้นคว้าที่เป็น
พื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันทันสมัยของเยาวชนชาวอุดร

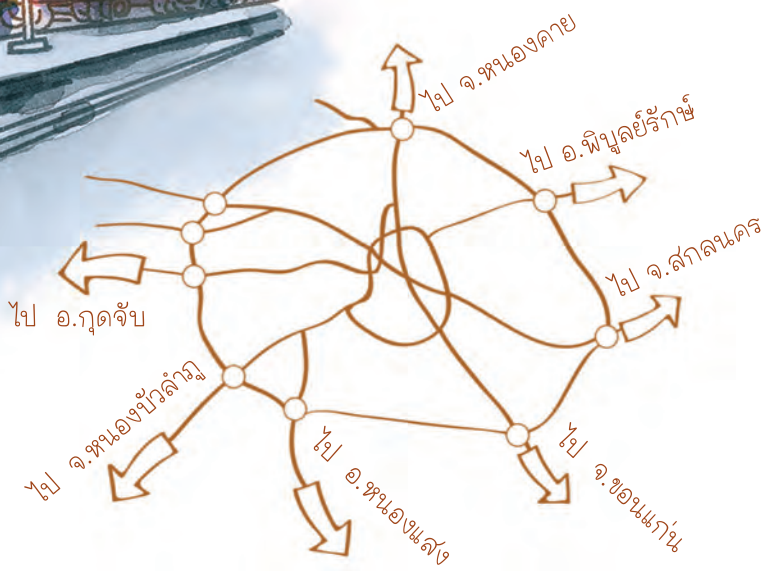
เมืองอุดรแข็งแกร่ง

เมืองอุดรมีศักยภาพรอบด้าน นอกจากความเจริญภายในเมือง
ยังมีการคมนาคมที่สะดวกสบายทุกรูปแบบที่พร้อมนำ
ผู้คนทั่วสารทิศมุ่งสู่เมืองอุดรเพื่อท่องเที่ยว เยี่ยมเยือน
ทำการค้า และเรียนรู้

ถนนมิตรภาพมุ่งสู่นครเวียงจันทน์

เมืองอุดรแข็งแกร่ง

เมืองอุดรจะเติบโต
ไปแบบไหน

เราทำอะไร
ให้เมืองได้บ้าง

ช่วยกันคิด
ช่วยกันทำ
ร่วมแรงร่วมใจ
เพื่อบ้านเรา

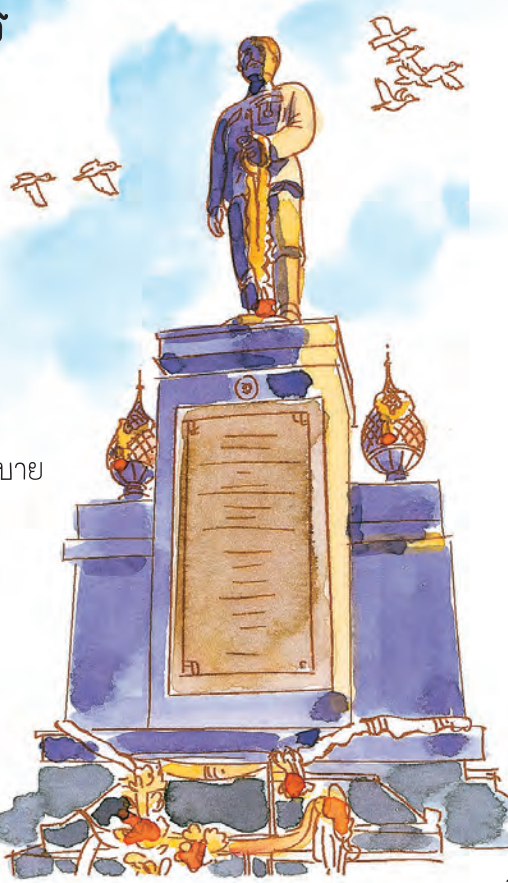

เกิด เตียบโต เรียนรู้ อยู่อุดร

มุ่งมั่นสร้างเมือง
ให้ก้าวหน้า
บ้านเราน่าอยู่

พวกเราเยาวชนชาวอุดร อาศัยอยู่ในเมืองที่น่าอยู่ อยู่สบาย

มีแหล่งเรียนรู้อีกหลาย

พวกเราอยู่อาศัยในเมืองที่แข็งแรง

มีศักยภาพพร้อมเจริญก้าวหน้า

พวกเราจะเติบโตใหญ่ไปพร้อมกับบ้านของเรา

หนังสือสาระท้องถิ่นอุดรธานี เรื่อง บ้านของเรา เมืองอุดรของเรา
สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อให้เป็นหนังสืออ่านเสริมสำหรับวัยรุ่นตอนต้น

ดังนั้น ตัวอย่างกิจกรรมที่ต่อยอดจากหนังสือเรื่อง บ้านของเรา เมืองอุดรของเรา
ออกแบบมาให้เหมาะสมสำหรับเด็กวัยรุ่นตอนต้นที่เริ่มต้องการแสดงความคิดเห็น
อย่างอิสระ และเป็นความคิดใหม่ๆ ที่อาจจะนำไปปรับใช้ในเรื่องราวต่างๆ
ในชีวิตได้ จึงขอเสนอตัวอย่างกิจกรรม Let's Talk

กิจกรรม Let's Talk

กิจกรรม Let's Talk นี้ คุณครูสามารถจัดได้ทั้งก่อนการแนะนำให้นักเรียน
อ่านหรือรู้จักหนังสือเรื่อง บ้านของเรา เมืองอุดรของเรา หรือหลังจากที่นักเรียนได้อ่าน
หนังสือเล่มนี้แล้ว กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ๘ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด
- ๘ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการสื่อสาร
- ๘ ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกอย่างเหมาะสม

ประวัติผู้เขียน

ระพีพรรณ พัฒนาเวช

จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัจจุบันเป็นพนักงานกึ่งอิสระด้านการพัฒนาเนื้อหาหนังสือ
อ่านเสริมความรู้และหนังสือภาพสำหรับเด็ก
และเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องการพัฒนาเด็กด้วยหนังสือ

ประวัติผู้วาด

วัชรวิ คร้ามอยู่

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการออกแบบบัณฑิตศิลป์
คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจุบันทำงานอยู่ในตำแหน่งกราฟิกดีไซเนอร์
ออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และวาดภาพประกอบ

